

5.1.2 Studijní zaměření Hra na housle

Studijní zaměření Hra na housle se uskutečňuje v předmětech **Hra na housle, Hudební nauka, Komorní hra** a v nepovinném předmětu **Sborový zpěv**.

Charakteristika vyučovacího předmětu Hra na housle

Hra na housle je určena pro děti, které mají dobrý hudební sluch, smysl pro rytmus, které dobře intonují, tyto předpoklady dopomáhají ke kvalitní hře na tento nástroj. Vedle těch hudebních jsou to předpoklady pohybové (pohotovost, obratnost, pohybová koordinace) a rovněž tak povahové a charakterové vlastnosti (soustředěnost, vytrvalost, zdravé sebevědomí apod.). Pokud jsou tyto schopnosti a dovednosti u dítěte zastoupeny, mluvíme o talentu. Míru talentu hodnotíme jednak podle snadnosti, s jakou žák dosahuje požadované výkony, jednak podle rychlosti získávání nových dovedností.

Dítě postupně získává technické základy hry na nástroj, rozvíjí se jeho hudební představivost a schopnost hudebního vyjádření. Žák proniká do tajů hudební řeči a jejího notového zápisu. Poznává charakteristické znaky hudby různých historických období a seznamuje se s díly velkých skladatelů a jejich poselstvím uloženým v jejich díle. Dítě taktéž pěstuje schopnost naslouchat a přizpůsobit se spoluhráči (spoluhráčům) v nejrůznějších formách komorní hry. Kromě rozvoje hudebního a citového se zvyšuje i jeho houževnatost, sebeovládání a taktéž odvaha a odolnost při veřejném vystupování. Požadavkem školy je pravidelná příprava a docházka na hodiny, sluchové, rytmické a motorické předpoklady a zájem o hudbu. Rodiče nejen nejvíce ovlivňují rozvoj vloh dítěte, ale dnes je takřka nezbytné, aby se stali učitelskými spolupracovníky a mohli dítěti doma radit a kontrolovat správné provádění cvičení. Rodiče žáka povzbuzují a jsou jeho prvními posluchači.

Učební plán pro Přípravné studium I. stupně Hra na housle

Přípravné studium	1. ročník	2. ročník
Hra na housle	1	1
Hudební nauka	1	1
Sborový zpěv-nepovinný předmět	1,5	1,5
Celkem	3,5	3,5

Školní osnovy vyučovacího předmětu Hra na housle Přípravného studia I. stupně

1. ročník

Žák:

- dovede pojmenovat části houslí a smyčce
- je schopen zaujmout správný postoj při hře a uvolnění obou paží
- dovede správně držet housle i smyčec

- hraje různými částmi smyčce po prázdných strunách
- zná základní durový nebo mollový prstoklad pizzicato a arco
- hraje jednoduchá cvičení a písně na jedné struně z paměti
- orientuje se v notovém zápisu prázdných strun

2. ročník

Žák:

- pojmenuje části houslí a smyčce
- zaujímá správný postoj při hře, má uvolnění obě paže
- drží správně housle i smyčec
- hraje různými částmi smyčce po prázdných strunách
- zná základní durový nebo mollový prstoklad pizzicato a arco
- hraje jednoduchá cvičení a písně na jedné struně z paměti
- orientuje se v notovém zápisu prázdných strun

Učební plán pro I. stupeň Základního studia Hra na housle

I. stupeň základního studia	1. r	2. r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r
Hra na housle	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1	-	-
Komorní hra	-	-	-	1	1	1	1
Sborový zpěv-nepovinný předmět	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Celkem	3,5	3,5	3,5	4,5	4,5	3,5	3,5

Pozn. Komorní hra obsahuje tyto činnosti: Hra s doprovodem, Houslové duo

Školní osnovy vyučovacího předmětu Hra na housle Základního studia I. stupně

1. ročník

Žák:

- zaujímá uvolněné držení těla i držení nástroje
- dovede správně postavit prsty na struny
- zná durový i mollový prstoklad
- drží smyčec lehce a přirozeně
- kontroluje rovné vedení smyčce
- ovládá hru krátkými tahy středem smyčce, u žabky i u špičky
- hraje détaché dolní i horní polovinou smyčce a celým smyčcem
- dovede zahrát jednoduché legato
- tvoří pěkně znějící tón
- kontroluje svou intonaci
- dovede zahrát zadanou píseň nebo snadnou krátkou skladbičku z paměti
- orientuje se v jednoduchém notovém zápisu

2. ročník

Žák:

- uvědomuje si pŕltónové posuny mezi probíranými prstoklady
- hraje détaché rŕznými částmi smyčce již dynamicky vyváženě i při hře rŕzných rytmických hodnot
- zvládá détaché i legato s pŕchodem ze struny na strunu
- je schopen hrát martelé středem a horní částí smyčce
- hraje vybrané stupnice v rozsahu jedné oktávy
- je schopen intonační sebekontroly
- dovede dynamicky rozlišovat mezi hrou piano, mezzoforte a forte
- hraje s pŕednesem jednoduché skladby
- čte dobře notový zápis
- zvládá souhru s druhým nástrojem

3. ročník

Žák:

- má jistotu v prstokladech
- zdokonaluje jistotu hmatovou a intonační
- je schopen vyšší náročnosti pohyblivosti prstŕ levé ruky
- hraje vybrané dvojhlasly s použitím prázdných strun
- zdokonaluje všechny funkce pravé ruky
- je schopen zahrát staccato
- dovede pŕecházet ze struny na strunu ve smyku martelé
- hraje vybrané stupnice dur a moll v I. poloze podle probraných prstokladŕ v jedné oktávě včetně rozložených akordŕ
- pŕedvede crescendo a decrescendo
- dovede zahrát z listu snadné a rytmicky jednoduché skladby
- zdokonaluje hudební paměť

4. ročník

Žák:

- upevňuje prstoklad v I. poloze
- začíná s nácvikem vibrata a hrou v polohách podle daných individuálních pŕedpokladŕ
- začíná hrát ve III. poloze
- hraje vybrané dvojhmaty v I. poloze
- uvolňuje vědomě pravou paži pro plynulost hry
- kombinuje smyky détaché, legato, martelé a staccato
- dovede používat naučené smyky i dynamicky odlišně
- seznamuje se se smyky v triolách
- seznamuje se s používáním akcentŕ

- má představu jak hrát jednodušší tečkované rytmy
- hraje vybrané stupnice dur a moll v I. a III. poloze podle probraných prstokladů včetně rozložených akordů
- používá různé rytmické varianty při nácviu stupnic
- dovede podle svých možností a schopností používat vibrato na vhodných místech přiměřených přednesových skladeb
- čte dobře z listu jednoduchý notový zápis
- věnuje se komorní a jiné skupinové hře
- začíná ladit housle za pomoci doladřovačů, udáním „a“ na klavíru a rady učitele

5. ročník

Žák:

- pokračuje ve studiu poloh a jejich výměn podle zvoleného studijního materiálu
- ovládá výměny III. a I. polohy
- hraje stupnice dur a moll na jedné struně s přechodem do III. polohy, přehmatem a flažoletem
- dovede u vybraných stupnic zahrát rozložené akordy s výměnou polohy
- používá k nácviu akordů détaché, legato a rytmické obměny
- zdokonaluje hru všech základních smyků a umí je kombinovat i v rytmických obměnách
- pracuje ve zvolených přednesových skladbách s výrazovými prostředky
- ovládá plynulou výměnu smyku a jednoduché melodické ozdoby – příraz a nátryl
- vnímá a snaží se rozlišovat různá slohová období
- pracuje tak, aby jeho domácí příprava byla produktivní
- hraje z listu
- je schopen ladit housle

6. ročník

Žák:

- zvládá hru vybraných dvojhmatů
- je schopen hrát v rychlejším tempu
- zvládá náročnější rytmické kombinace
- hraje v polohách
- zlepšuje výměny poloh
- hraje stupnice dur a moll v polohách i s rozloženými akordy
- dovede definovat a zahrát chromatický postup
- hraje probrané smyky v rychlejším tempu s použitím různých částí smyčce
- zkvalitňuje tón
- používá vibrato
- vede si dobře při hře z listu
- dokáže v komunikaci projevit svůj vlastní názor
- aktivuje se v komorní a orchestrální hře
- zvládá základní údržbu hudebního nástroje a jeho ladění

7. ročník

Žák:

- používá s přehledem dosažené technické dovednosti
- využívá všechny části smyčce
- pracuje s dynamikou
- zabývá se vědomě výrazovou stránkou přednesu
- dovede zahrát základní melodické ozdoby
- orientuje se dobře v I. III. a V. poloze
- ovládá plynulé výměny poloh
- hraje základní dvojhmaty a jednodušší akordy
- dovede citlivě používat vibrato
- je schopen samostatně nastudovat technicky přiměřenou skladbu
- pěstuje hru z paměti a hru z listu
- aktivuje se v komorní a orchestrální hře
- dovede pohotově číst svůj part a rozumí všem označením
- má základní přehled o stylových obdobích v dějinách hudby
- zajímá se o hudební kulturu
- zná alespoň některé hudební skladatele a interprety z minulosti i současnosti

Učební plán pro II. stupeň Základního studia Hra na housle

II. stupeň základního studia	1. r	2. r	3. r	4. r
Hra na housle	1	1	1	1
Komorní hra	1	1	1	1
Celkem	2	2	2	2

Pozn. Komorní hra obsahuje tyto činnosti: Hra s doprovodem, Houslové duo

Školní osnovy vyučovacího předmětu Hra na housle Základního studia II. stupně

1. ročník

Žák:

- zpřesňuje techniku levé ruky v plynulých přechodech mezi V. a VII. polohou
- ovládá dvojhmaty a akordy, které uplatňuje v etudách a přednesových skladbách
- zahraje z listu jednodušší skladby
- ovládá běžně používané melodické ozdoby
- ovládá vibrato
- zná správné frázování
- ovládá hru z paměti

2. ročník

Žák:

- využívá volného pohybu levé ruky
- ovládá široké spektrum smyků na housle
- propracovává naučené smyky po stránce funkce a jejich zvukové charakteristiky
- dovede samostatně řešit prstoklady, smyky a výraz při studiu interpretace skladeb
- dovede pracovat s kvalitou a barvou tónu
- je schopen dobré intonační sebekontroly
- dovede si vytvořit svůj vlastní názor na interpretace různých žánrů a slohových období

3. ročník

Žák:

- hraje technicky i přednesově náročnější skladby různých stylových období
- vyhledává a studuje svůj vlastní repertoár
- improvizuje podle svých schopností
- vystupuje na veřejných akcích
- zná významné hudební skladatele

4. ročník

Žák:

- hraje náročné houslové skladby podle vlastního výběru
- zdokonaluje svoji technickou vyspělost
- dovede samostatně řešit prstoklady, smyky a výraz
- rozvíjí svou hudební paměť na delších přednesových skladbách
- snaží se najít své místo v hudebním světě podle svých zájmů

Vyučovací předmět Hudební nauka

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební nauka je uveden v kapitole 5.1.13 na straně 71.

Vyučovací předmět Komorní hra

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Komorní hra je uveden v kapitole 5.1.14 na straně 74.

Vyučovací předmět Sborový zpěv

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Sborový zpěv je uveden v kapitole 5.1.16 na straně 85.

